

Evropska
komisija

Nova živila

Zdravje in
varnost hrane

Uvod

Nova živila so živila ali živalske sestavine, ki so se v Evropski uniji (EU) pred majem 1997 uživala redko ali nikoli. Tisto leto so v EU začele veljati prve določbe o novih živilih v obliki Uredbe (ES) št. 258/97.

Opredelitev

Izraz „nova živila“ se nanaša na živila, ki jih ljudje v EU pred 15. majem 1997 niso uživali v znatnem obsegu.

Nova živila pomenijo nove vire živil ali novo razvita in inovativna živila, živila, proizvedena z uporabo novih tehnologij in proizvodnih postopkov, ter živila, ki se tradicionalno uživajo zunaj EU, vendar ne tudi v EU.

Alge

Primeri različnih vrst novih živil:

- kmetijski proizvodi iz tretjih držav – npr. semena oljne kadulje,
- rastlinski izvlečki – beljakovina oljne ogrščice,
- nov postopek proizvodnje živil – kruh, gobe ali mleko, obdelano z UV-svetlobo zaradi povečanja vsebnosti vitamina D,
- novi viri hranilnih snovi – olje dokozaheksaenojske kisline (DHA) iz mikroalg.

Seznam odobrenih novih živil, ki se lahko dajejo na trg EU

Popoln [seznam odobrenih novih živil](#) je na voljo na spletnem mestu Evropske komisije, vključno z:

- odobritvami novih živil s strani posameznih držav članic,
- odobritvami novih živil na podlagi sklepov Komisije,

- odobritvami novih živil, izdanimi v poenostavljenih postopkih „obveščanja“.

Poleg seznama odobrenih novih živil je na voljo tudi seznam novih živil z zavrjnjenimi odobritvami na podlagi sklepov Komisije.

Glive

Označevanje

Za nova živila veljajo splošne zahteve glede označevanja, ki so določene v [Uredbi \(EU\) št. 1169/2011](#).

Oznaka mora navajati predvsem ime živila.

Za označevanje novih živil lahko v nekaterih primerih veljajo tudi dodatne zahteve, ki pomagajo potrošnikom pri varni uporabi proizvoda, npr. opozorilo, da novo živilo ni priporočljivo za ranljive skupine. Poleg tega mora biti vsaka prehranska in zdravstvena trditev skladna z [Uredbo \(ES\) št. 1924/2006 o prehranskih in zdravstvenih trditvah](#).

Nova uredba

Zakonodajo o novih živilih iz leta 1997 je bilo treba pregledati ob upoštevanju najnovejših znanstvenih in tehnoloških dosežkov.

Evropski parlament in Svet sta 25. novembra 2015 sprejela [novo uredbo o novih živilih](#) (Uredbo (EU) 2015/2283). Ta nova pravila bodo v celoti začela veljati 1. januarja 2018.

Nova zakonodaja o novih živilih bo izboljšala učinkovitost postopka odobritve, s tem pa spodbudila inovacije v živilskem sektorju. Zagotovljena bo varnost evropskih potrošnikov, obenem pa se bo povečala ponudba razpoložljivih živil.

Splošna merila za opredelitev novih živil **ostajajo nespremenjena**: nova živila so živila in živilske sestavine, ki se pred 15. majem 1997 (tj. pred začetkom veljavnosti sedanje uredbe o novih živilih) v EU niso uživale v znatnem obsegu.

Meso duriana

Sadeži baobaba

Glavne izboljšave nove uredbe

- 1. Postopek odobritve** je učinkovitejši in centraliziran ter vključuje splošno odobritev. Evropska komisija obravnava vse vloge in izdaja odobritve. Zato lahko vsi nosilci živilske dejavnosti dajejo svoja odobrena nova živila na trg, vse dokler so izpolnjeni pogoji za uporabo in zahteve za označevanje.
- 2. Evropska agencija za varnost hrane (EFSA)** mora izvesti **ocene varnosti**. Evropska komisija se posvetuje z agencijo EFSA o vlogah in utemelji svoje odločitve o odobritvi na podlagi rezultatov ocen agencije EFSA.
- 3. Seznam novih živil Evropske unije** je seznam, na katerem bodo navedena vsa odobrena nova živila.

Sardinops sagax

Semena oljne kadulje

Več informacij
o novih živilih

Vloge v pripravi

Odločitve o vseh vlogah, ki ne bodo zaključene na podlagi veljavnih pravil do 1. januarja 2018 (ko začne veljati nova uredba), bodo sprejete v skladu z novo uredbo

4. Z določanjem rokov za oceno varnosti in postopek odobritve se bosta izboljšali **učinkovitost in preglednost**, s čimer se bo skrajšal čas, potreben za postopek odobritve.
5. Za olajšanje trgovanja bo **ocenjevanje varnosti** tradicionalnih živil iz tretjih držav z dolgo tradicijo varne uporabe živila **hitreje in bolj sorazmerno**. Nova uredba uvaja

poenostavljen postopek ocenjevanja tradicionalnih živil iz tretjih držav, ki predstavlja novost za EU. Če je mogoče na podlagi dolge tradicije dokazati, da je zadevno tradicionalno živilo varno, in če države članice EU ali agencija EFSA nimajo pomislekov glede njegove varnosti, se sme to tradicionalno živilo dati na trg ob uradni priglasitvi vlagatelja.

Krilovo olje z omega-3 kisljinami

Evropski katalog novih živil

Katalog novih živil je neuradno informacijsko orodje, v katerem so navedeni vsi proizvodi živalskega in rastlinskega izvora ter druge snovi, za katere velja uredba o novih živilih.

Ta temelji na podatkih o dosednji porabi teh proizvodov v državah članicah EU.

6. Nove tehnologije in inovacije lahko zmanjšajo vpliv proizvodnje hrane na okolje, povečajo prehransko varnost in ustvarijo koristi za potrošnike. Takšna inovativna živila lahko izkoristijo določbe o varstvu podatkov, ki vlagatelju omogočajo, da pridobi posamezno

odobritev za dajanje novih živil na trg. Varstvo podatkov temelji na novih znanstvenih dokazih in pravno zaščiteni podatkih, velja pa za obdobje petih let.

Izdelki, ki vsebujejo peptide

Urad za publikacije

Luksemburški Urad za publikacije
Evropske unije, 2016

© Evropska unija, 2016
Reprodukcija je dovoljena
z navedbo vira.

Printed in Luxembourg

Print

ISBN 978-92-79-60704-2

doi:10.2875/15467

EW-01-16-707-SL-D

PDF

ISBN 978-92-79-60707-3

doi:10.2875/05175

EW-01-16-707-SL-N